

Jurisdikcia - Litva

OBSAH

- 1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?
- 2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?
 - 2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?
 - 2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)
 - 2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov
 - 2.2.2 Výnimky zo základného pravidla
 - 2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?
 - 2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?
 - 2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?
- 3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

V článku 12 zákona o súdoch (*Lietuvos Respublikos teismų įstatymas*) je zakotvená jednotná sústava súdov pozostávajúca zo súdov so všeobecnou príslušnosťou a zo špecializovaných súdov.

Súdy so všeobecnou príslušnosťou (súdy prvého stupňa – okresné aj krajské súdy) prejednávajú všetky občianskoprávne veci týkajúce sa sporov súvisiacich s občianskym, rodinným a pracovným právom, duševným vlastníctvom, konkurzmi, reštrukturalizáciou alebo inými súkromnými pomermi alebo sporov, ktoré z nich vyplývajú. Tieto súdy prejednávajú aj veci na základe mimoriadneho súdneho konania a rozhodujú o návrhoch týkajúcich sa prijatia a vykonania rozsudkov zahraničných súdov a rozhodcovských súdov v Litovskej republike [článok 22 Občianskeho súdneho poriadku (*Civilinio proceso kodeksas*)].

Špecializované súdy, t. j. správne súdy (krajské správne súdy), prejednávajú správne spory vyplývajúce z právnych vzťahov administratívnej povahy.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Navrhovateľ môže podať žalobu na súd podľa vlastného výberu, a to v súlade s týmito podmienkami:

- žalobu proti odporcovi, ktorého miesto pobytu nie je známe, možno podať na súd podľa miesta, kde sa nachádza jeho majetok, alebo podľa posledného známeho miesta pobytu,
- žalobu proti odporcovi, ktorý v Litovskej republike nemá miesto pobytu, možno podať na súd podľa miesta, kde sa nachádza jeho majetok, alebo podľa posledného známeho miesta pobytu v Litovskej republike,

- žalobu o priznanie výživného a zapretie otcovstva možno podať na súd podľa miesta pobytu navrhovateľa,
- žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku ujmy na zdraví fyzickej osoby vrátane jej zabitia, možno podať na súd v mieste pobytu navrhovateľa alebo v mieste, kde k ujme došlo,
- žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla na majetku osoby, možno podať na súd v mieste pobytu (sídla) navrhovateľa alebo v mieste, kde škoda vznikla,
- žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku nezákonného odsúdenia, nezákonnej väzby ako zaisťovacieho inštitútu, nezákonného zadržania, nezákonného uplatnenia donucovacích prostriedkov alebo nezákonného potrestania správneho deliktu – zatknutia, ako aj v dôsledku ujmy, ktorá vznikla na základe protiprávneho konania sudcu alebo súdu pri prejednávaní občianskoprávneho sporu, možno podať na súd v mieste bydliska navrhovateľa,
- žalobu týkajúcu sa dohody alebo zmluvy, v ktorej sa stanovuje miesto plnenia, možno podať aj na súd v mieste plnenia uvedeného v dohode či zmluve,
- žalobu týkajúcu sa konania vo funkcii poručníka, depozitára alebo správcu majetku možno podať aj na súd v mieste pobytu (sídla) poručníka, depozitára alebo správcu majetku,
- žalobu týkajúcu sa spotrebiteľských zmlúv, možno podať aj na súd v mieste pobytu spotrebiteľa,
- žalobu súvisiacu s činnosťami pobočky právnickej osoby možno podať aj na súd v mieste sídla pobočky,
- žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla zrážkou plavidiel, a o vymáhanie náhrady za pomoc a záchranné práce na mori, ako aj vo všetkých ostatných sporoch, vyplývajúcich z právnych vzťahov týkajúcich sa lodnej prepravy, možno podať aj na súd v mieste, kde sa nachádza plavidlo odporcu alebo prístav registrácie jeho plavidla.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Občianskoprávne veci prejednávajú okresné a krajské súdy v prvom stupni (článok 25 Občianskeho súdneho poriadku).

Na základe všeobecného pravidla zakotveného v tomto poriadku všetky občianskoprávne veci prejednávajú okresné súdy. Existuje aj výnimka z tohto všeobecného pravidla, že pre určité veci sú príslušnými krajské súdy alebo patria do výlučnej právomoci Krajského súdu vo Vilniuse.

To závisí od hodnoty spornej pohľadávky, na základe ktorej občianskoprávne veci týkajúce sa pohľadávok prevyšujúcich 150 000 LTL s výnimkou vecí súvisiacich s rodinnými a pracovnoprávnymi vzťahmi a vecí súvisiacich s náhradami za nemajetkovú ujmu prejednávajú krajské súdy.

Príslušnosť nezávisí iba od spornej pohľadávky.

Krajské súdy v prvom stupni prejednávajú aj tieto občianskoprávne veci:

veci týkajúce sa nemajetkových právnych vzťahov vyplývajúcich z autorského práva,

veci týkajúce sa právnych vzťahov vyplývajúcich z verejných súťaží,

veci týkajúce sa konkurzného konania alebo reštrukturalizácie s výnimkou vecí týkajúcich sa konkurzu fyzických osôb,

veci, kde jedným z účastníkov konania je cudzí štát,

veci založené na pohľadávkach vyplývajúcich z povinného predaja akcií (podiely, úroky),

veci založené na návrhoch týkajúcich sa vyšetrovania činností právnickej osoby,

veci týkajúce sa náhrady za majetkovú a nemajetkovú ujmu vyplývajúcu z porušenia uznávaných práv pacientov,

iné občianskoprávne spory, ktoré podľa osobitných zákonov musia prejednávať krajské súdy v prvom stupni.

Krajský súd vo Vilniuse má výlučnú právomoc ako súd prvého stupňa v týchto občianskoprávných veciach:

veci týkajúce sa sporov podľa zákona o patentoch (*Lietuvos Respublikos patentų įstatymas*),

veci týkajúce sa sporov podľa zákona o ochranných známkach (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*),

veci týkajúce sa osvojenia občana Litvy s pobytom v Litovskej republike na základe žiadosti cudzích štátnych príslušníkov,

iné občianskoprávne veci, ktoré podľa osobitných právnych predpisov patria do výlučnej právomoci Krajského súdu vo Vilniuse ako súdu prvého stupňa.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Žaloba sa podáva na súd v mieste pobytu odporcu. Žaloba proti právnickej osobe sa podáva v mieste sídla právnickej osoby podľa registra právnických osôb. Ak je odporcom štát alebo obec, žaloba sa podáva na súd v mieste sídla inštitúcie, ktorá zastupuje štát alebo obec.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

Navrhovateľ má právo vybrať si medzi niekoľkými súdmi príslušnými rozhodovať v danej veci.

Účastníci konania sa takisto môžu dohodnúť, na ktorý súd sa má podať návrh. V článku 32 Občianskeho súdneho poriadku sa stanovuje, že účastníci konania môžu zmeniť miestnu príslušnosť svojej veci na základe vzájomnej dohody, touto dohodou sa však nesmie zmeniť príslušnosť súdu určeného na základe jeho výlučnej právomoci prejednávať danú vec alebo skutkovú podstatu veci.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Ako sa uvádza v článku 30 Občianskeho súdneho poriadku, navrhovateľ si môže vybrať, ktorý súd je príslušným v týchto veciach:

žalobu proti odporcovi, ktorého miesto pobytu nie je známe, možno podať na súd podľa miesta, kde sa nachádza jeho majetok, alebo podľa posledného známeho miesta jeho pobytu,

žalobu proti odporcovi, ktorý v Litovskej republike nemá miesto pobytu, možno podať na súd podľa miesta, kde sa nachádza jeho majetok, alebo podľa posledného známeho miesta jeho pobytu v Litovskej republike,

žalobu súvisiacu s činnosťami pobočky právnickej osoby možno podať aj na súd v mieste sídla pobočky,

žalobu o priznanie výživného alebo o zapretie otcovstva možno podať aj na súd v mieste pobytu navrhovateľa,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku ujmy na zdraví fyzickej osoby vrátane jej zabitia, možno podať na súd v mieste pobytu navrhovateľa alebo v mieste, kde k ujme došlo,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla na majetku osoby, možno podať na súd v mieste pobytu (sídla) navrhovateľa alebo v mieste, kde škoda vznikla,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku nezákonného odsúdenia, nezákonnej väzby ako zaisťovacieho inštitútu, nezákonného zadržania, nezákonného uplatnenia donucovacích prostriedkov alebo nezákonného potrestania správneho deliktu – zatknutia, ako aj v dôsledku ujmy, ktorá vznikla na základe protiprávneho konania sudcu alebo súdu pri prejednávaní občianskoprávneho sporu, možno podať na súd v mieste bydliska navrhovateľa,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla zrážkou plavidiel, a o vymáhanie náhrady za pomoc a záchranné práce na mori, ako aj vo všetkých ostatných sporoch, vyplývajúcich z právnych vzťahov týkajúcich sa lodnej prepravy, možno podať na súd v mieste, kde sa nachádza plavidlo odporcu alebo prístav registrácie jeho plavidla,

žalobu týkajúcu sa dohody alebo zmluvy, v ktorej sa stanovuje miesto plnenia, možno podať aj na súd v mieste plnenia dohody či zmluvy,

žalobu týkajúcu sa konania vo funkcii poručníka, depozitára alebo správcu majetku možno podať aj na súd v mieste pobytu (sídla) poručníka, depozitára alebo správcu majetku,

žalobu týkajúcu sa spotrebiteľských zmlúv možno podať aj na súd v mieste pobytu spotrebiteľa.

Okrem toho žalobu proti viacerým odporcom, ktorí majú bydlisko alebo sídlo na rôznych miestach, možno podať v mieste pobytu alebo sídla jedného z odporcov podľa uváženia navrhovateľa (článok 33 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Žalobu týkajúcu sa dohody alebo zmluvy, v ktorej sa stanovuje miesto plnenia, možno podať na súd v mieste pobytu alebo sídla odporcu alebo v mieste plnenia dohody či zmluvy, a to podľa výberu navrhovateľa. Žalobu súvisiacu so spotrebiteľskými zmluvami možno podať na súd v mieste pobytu alebo sídla odporcu alebo spotrebiteľa.

Žalobu o priznanie výživného možno podať na súd v mieste pobytu alebo sídla odporcu alebo navrhovateľa, a to podľa výberu navrhovateľa.

Náhradu škody v dôsledku trestného činu možno vymáhať v občianskoprávnom konaní a v súlade s úpravou súdnej príslušnosti v Občianskom súdnom poriadku, ak daný nárok nebol vznesený alebo o ňom nebolo rozhodnuté počas prejednávania samotného trestného činu.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

V článku 31 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku sa stanovujú tieto výnimky zo všeobecného pravidla pre miestnu príslušnosť, ktoré sú pre navrhovateľa začínajúceho súdne konanie záväzné:

v prípade žalôb o vecné právo k nehnuteľnosti, o užívanie nehnuteľnosti okrem návrhov týkajúcich sa vyrovnaní majetkových vzťahov manželov v prípade rozvodu, o zrušenie zaistenia nehnuteľnosti je príslušným súd v mieste, kde sa nachádza nehnuteľnosť alebo jej hlavná časť,

v prípade žalôb podaných veriteľmi poručiteľa pred tým, než dedičia prijali dedičstvo, je príslušným súd v mieste, kde sa nachádza pozostalosť alebo jej hlavná časť.

Treba takisto poznamenať, že v súlade s článkom 33 ods. 2 až 4 Občianskeho súdneho poriadku Litovskej republiky:

Protižaloba sa bez ohľadu na miestnu príslušnosť musí podať na súde, ktorý prejednával pôvodnú žalobu. Ak sa zvýši hodnota žaloby, dôjde k zmene jej skutkovej podstaty, alebo ak sa podaním protižaloby zmení súd príslušný rozhodovať v danej veci, ktorý bol určený na základe skutkovej podstaty veci, o všetkých otázkach súvisiacich so žalobou (protižalobou) musí rozhodnúť súd, ktorý prejednával pôvodnú žalobu, a tento súd urovná celý prípad vo veci samej.

Ak sa má niektorá zo žalôb navrhovateľa podať podľa pravidiel výlučnej právomoci, celá žaloba sa musí podať v súlade s týmito pravidlami.

Ak je v niektorej zo žalôb navrhovateľa príslušným krajský súd, potom tento súd musí preskúmať celú žalobu.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Účastníci konania môžu zmeniť miestnu príslušnosť veci na základe vzájomnej dohody v písomnej podobe. Účastníci konania však touto dohodou nemôžu zmeniť príslušnosť súdu, ktorá sa určila na základe jeho výlučnej právomoci v skutkovej podstate veci (článok 32 Občianskeho súdneho poriadku).

Príslušnosť súdu riešiť vec sa môže vo výnimočných prípadoch odôvodniť účasťou odporcu.

Súd môže vec postúpiť inému súdu vtedy, ak odporca, ktorého miesto pobytu nebolo známe, požiada o postúpenie veci na súd v mieste svojho bydliska (článok 34 ods. 2 pododsek 2 Občianskeho súdneho poriadku).

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Špecializované správne súdy pôsobiace v Litovskej republike neprejednávajú občianskoprávne, obchodné ani rodinné spory. Prejednávajú veci vyplývajúce z pomerov v oblasti správneho práva.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení. Členské štáty zodpovedné za spravovanie stránok s národným obsahom práve aktualizujú časť obsahu na tomto webovom sídle vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie. Ak sa na stránkach nachádza obsah, v ktorom sa táto skutočnosť ešte nezohľadnila, nejde o zámer a čoskoro dôjde k náprave.

Posledná aktualizácia: 21/10/2019